

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXVI. — Wydana i rozesłana dnia 19. czerwca 1907.

Treść: № 146. Rozporządzenie, dotyczące zatrudniania w górnictwie młodocianych robotników i dzieci.

146.

Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 8. czerwca 1907,

dotyczące zatrudniania w górnictwie młodocianych robotników i dzieci.

Na zasadzie ustawy z dnia 21. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 115., zarządza Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych odnośnie do zatrudniania w górnictwie młodocianych robotników i dzieci, co następuje:

§ 1.

Za robotników młodocianych w myśl niniejszego rozporządzenia należy uważać osoby płci męskiej w wieku między ukończonym 14. a 16. rokiem życia oraz osoby płci żeńskiej w wieku między ukończonym 14. a 18. rokiem życia.

§ 2.

Robotników młodocianych zatrudniać można w górnictwie (§ 131. p. u. g.) tylko takimi pracami, które odpowiadają ich siłom a nie szkodzą ich rozwojowi cielesnemu; nadto dozwala się zatrudniania młodocianych robotnic tylko przy pracach na powierzchni.

Nie można używać robotników młodocianych do obracania kołowrotów albo do ciągnięcia wody, do hamowania, do wożenia taczkami pod górę, do poruszania wózków w górę albo na dół tudzież wózków o większej wadze lub w ogóle o cięższym ładunku, następnie w takich miejscach roboczych w kopalni, gdzie ciepota przenosi 28° C i do takich czynności, przy których ze względu na szczególne stosunki, jakoto wywiązywanie się w lokalach roboczych szkodliwych gazów lub szkodliwego pyłu zdrowie zatrudnionych tamże osób w wyższym stopniu na niebezpieczeństwo jest narażone, wreszcie do innych także robót, przy których łatwo można ponieść szkodę.

§ 3.

W regule nie można dozwolnić zatrudniania robotników młodocianych w porze nocnej, t. j. między godziną 8. wieczór a 5. rano. W przedsiębiorstwach, w których pracuje się podwójną szychtą dzienną, można używać młodocianych robotników płci męskiej aż do godziny 11. w nocy.

§ 4.

Nie można dozwolnić dla robotników młodocianych nadzwyczajnych szycht w myśl § 3., ust. 3., ustawy z dnia 21. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 115. i art. I., § 3., ust. 8., ustawy z dnia 27. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 81.

W razie nagłego niebezpieczeństwa zagrażającego życiu, zdrowiu i własności można użyć robotników młodocianych także w sposób przekra-

czający granice, jakie ustawy te naznaczają co do trwania szychty i pracy, względnie także w porze nocnej (§ 3. niniejszego rozporządzenia), jednak tylko wtedy, jeżeli nie ma pod ręką osób dorosłych, któreby prace te wykonały a praca odpowiada siłom robotników młodocianych, do jej wykonania przeznaczonych.

§ 5.

Pomiędzy godzinami pracy musi się dozwolić robotnikom młodocianym regularnych przestanków dla odpoczynku. Przestanki te należy w ten sposób ułożyć, aby ich czas trwania w ciągu szychty roboczej przekraczał przynajmniej o godzinę czas trwania przestanków, które według obowiązujących ustaw robotnikom dorosłym winny być przyznane.

Przestanki, które robotnikom młodocianym mają być dozwolone, należy w ten sposób rozłożyć, aby czas trwania nieprzerwanej pracy nie wynosił prawidłowo więcej jak 4 godziny; inne rozłożenie przestanków dla odpoczynku może być dozwolone tylko w tych wypadkach, w których to jest potrzebne ze względu na ruch przedsiębiorstwa lub samych robotników.

W czasie przestanków nie można dozwolić robotnikom młodocianym zajęcia w przedsiębiorstwie.

§ 6.

Jeżeli użyto robotników młodocianych stosownie do postanowień § 4. ustawy z dnia 21. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 115., do pracy w niedziele, natenczas należy im dozwolić w zamian za to w tygodniu następnym dnia spoczynku.

§ 7.

Władze górnicze mogą odnośnie do robotników młodocianych płci męskiej dozwolić wyjątków od postanowień zawartych w §§ 2. do 6. niniejszego rozporządzenia wówczas, jeżeli będzie udowodnione świadectwem lekarza publicznego lub innego lekarza, którego na żądanie przedsiębiorstwa kopalnianego wyznaczy urząd górniczy okręgowy, iż rozwój cielesny młodocianego robotnika dozwala użycia go bez niebezpieczeństwa dla jego zdrowia do zajęcia, które mu przeznaczono, a które w świadectwie lekarskim dokładnie należy określić.

Jeżeli na podstawie świadectwa takiego dopuści się robotników młodocianych do pracy nocnej, natenczas należy podział szychty w ten sposób ułożyć, aby przynajmniej co tydzień przedsiębiorano zmianę tych robotników w szychcie nocnej i dziennej.

§ 8.

Dzieci, to jest w rozumieniu niniejszego rozporządzenia osób, które nie ukończyły jeszcze

14. roku życia, nie można zatrudniać w górnictwie jako robotników.

Wyjątkowo używać można dzieci w wieku pomiędzy ukończonym 12. a 14. rokiem życia, bez użycia dla ich obowiązku szkolnego, na życzenie ich rodziców lub opiekunów i za osobnym zezwoleniem władzy górniczej do lekkich robót na powierzchni.

W podaniach o zezwolenie na zatrudnianie dzieci w wieku pomiędzy ukończonym 12. a 14. rokiem życia należy zamieścić oznaczenie dni tygodnia, w których zajęcie ma mieć miejsce, oznaczenie początku i końca czasu pracy i przyznaných przestanków dla odpoczynku, jak również oznaczenie jakości zajęcia, do którego dzieci ma się użyć. Władze górnicze winny przed udzieleniem zezwolenia zbadać dokładnie, czy jakość pracy i ilość godzin pracy, jak również rozłożenie przestanków dla odpoczynku odpowiada ustrojowi dziecięcemu oraz czy rozdział godzin pracy da się pogodzić z nauką szkolną. Przy ocenianiu stosunków, które w pierwszym kierunku winny być uwzględnione, zarządzenia wydane co do młodocianych robotników w §§ 2. i 5. niniejszego rozporządzenia stanowiąc mają dla władz górniczych wskazówkę, jako najniższa granica ochrony przy zajęciu, której należy wymagać. W razie wątpliwości należy porozumieć się z władzami sanitarnymi, względnie szkolnymi.

Żadną miarą nie można używać dzieci do robót w porze nocnej albo poza prawidłowy czas trwania szychty (§§ 3. i 4. niniejszego rozporządzenia) oraz do wykonywania pracy w dniach niedzielnych.

§ 9.

W każdej kopalni prowadzić należy spis zatrudnionych robotników młodocianych i dzieci, który winien obejmować nazwisko, wiek, miejsce zamieszkania tych osób, nazwisko i miejsce zamieszkania ich rodziców albo opiekunów, jakość przydzielonego im zajęcia, początek i koniec szychty roboczych i dozwolonych przestanków dla odpoczynku, wreszcie czas wstąpienia i wystąpienia.

W razie jeżeli dozwolono wyjątków w myśl § 7. niniejszego rozporządzenia należy podać w spisie także ich rodzaj a w razie zatrudniania dzieci czas i trwanie dziennej nauki szkolnej; nadto należy w tych wypadkach powołać datę i liczbę pozwolenia udzielonego przez władzę górniczą.

Spis należy przedłożyć władzy górniczej na jej żądanie.

Bienerth wlr.

Auersperg wlr.